

KARLSTAD IWC
Distrikt 234
Sweden

Månadsbrev nr 11
Verksamhetsåret 2016/17
Karlstad 2017-04-04

President Birgitta Muregård
Sekreterare Kerstin Sundelin
Distriktspresident Elisabeth Sahlander

Årets motto: Touch a Heart

Nästa möte: Tisdag 9 maj 2017

Program: Vårutflykt till Sliperiet i Borgvik
Samling kl 16.30 vid Norrstrandskyrkan. Avresa kl 17.00

**Kostnad: 300 kr, som sätts in på klubbens postgiro nr 64 15 87-1,
senast torsdagen den 4 maj**

**Anmälan: Postgiroinbetalningen gäller som anmälan.
Ange ditt namn och vårutflykt vid postgiroinbetalningen.
Anmälan är bindande. Inga gäster denna gång**

Föregående möte – 33 personer

President Birgitta Muregård hälsar oss välkomna och tänder det blå ljuset för alla våra systrar i världen.

Följande gäster hälsas extra välkomna:

Kvällens föredragshållare Magnus Karlander
Yvonne Persson och vår blivande medlem Maria Branzell

Klubbärenden

Behållningen i kvällens lotteri går till projektet Garissa. 5 vinster i form av påskägg med godis samt rosenkort.

Vid distriktsårsmötet i Västerås den 11 mars behandlades två motioner. Vi sade ja till att fortsätta att ha möte både vår och höst. Nej till att klubbar kan låna pengar av Inner Wheel.

Vi fortsätter ge pengar till våra olika projekt.

KARLSTAD IWC
Distrikt 234
Sweden

Månadsbrev nr 11
Verksamhetsåret 2016/17
Karlstad 2017-04-04

Vid Svenska Inner Wheel Rådets möte i Lidköping togs beslut om att upprätta ett nytt medlemsregister och en ny hemsida.

Eva Gille meddelar att en lite glittrigare IW-nål kan köpas för 100 kr. Likaså kan en blå väska med Inner Wheels logo beställas. Kostnad 120 kr. Eva noterar beställarnas namn och tar hem till nästa månadsmöte.

En liten behändig broschyr om Inner Wheel finns att ge till intresserade.
Rosenkort finns att köpa av Linda Rubin.

Vinnare i kvällens lotteri blir: Brita Hedstrand, Birgitta Skoog Janson och Lena Lindeman.

Dags för kvällens inval av Maria Branzell. Birgitta överlämnar de vanliga insignierna och vi hälsar Maria välkommen i klubben.

Kvällens meny består av porterstek och gröna bönor. Kaffe med Kronans kaka.

Föredrag

Kvällens föredragshållare Magnus Karlander berättar att han tillsammans med sin fru Kerstin köpte Gunneruds Gård 2007.

Brukspatron Jan Fröding är farfar till Gustaf Fröding. Jan Fröding föds 1791 och dör 1858. Han är son till en indelt soldat och kommer som vallpojke till Dejefors bruk. Brukspatronen Hesselius intresserar sig för de anställda och går runt och talar med dem och då lägger han märke till att den unge vallpojken sitter och ristar bokstäver i näver. Han beslutar då att han skall få följa den utbildning som informatorn gav till hans barn. När han kunde läsa, skriva och räkna blev han biträde hos bokhållaren på Dejefors till 1812. Samma år tar han sig namnet Fröding tillsammans med sina syskon.

1812 flyttar Jan Fröding från Dejefors till Katrinedal där greve Frölich residerar. Stannar där till 1814 då han rycker in i kriget mot Norge. Blir fanjunkare.

Jan Fröding återkommer 1818 och flyttar tillbaka Katrinedal och blir godsförvaltare.

1820 begär han burskap av Magistraten, vilket beviljades och av handelsborgarbreven kommer han att ägna sig åt speceri- och spannmålshandel.

Greve Frölich köper en tomt i korsningen Tingvallagatan-Salttorgsgatan (nuvarande Järnvägsgatan) där Fröding startar upp med specerihandeln. Greven står för kapitalet och Fröding för verkställighet och genomförande.

KARLSTAD IWC
Distrikt 234
Sweden

Månadsbrev nr 11
Verksamhetsåret 2016/17
Karlstad 2017-04-04

1833 är Jan Fröding en av Karlstads rikaste personer med bl a 9 anställda bokhållare. Det råder högkonjunktur, industrialiseringen pågår som bäst i England och man är i stort beroende av järn, plank, trävaror och spannmål från Sverige.

1830 kommer en kunglig förordning att man kan starta banker. Den första provinsialbanken bildas i Skåne 1831. Den första värmäländska provinsialbanken bildas i Karlstad 1832 och man får möjlighet till sedelutgivning.

1 juni 1833 hyr man lokaler i Rådhuset. Den första sedeln, 3 riksdaler banco, ges ut. Jan Fröding är ett av namnen på sedlarna och garanterar tillsammans med övriga personer att värdet finns i form av deras förmögenheter.

1832 köper Jan Fröding Björkefors bruk som restaureras och byggs till. 1836 säljer han det.

1837 köper Jan Fröding Alsters bruk. Johan Fredrik Åbom får i uppdrag att bygga om huvudbyggnaden på Alster i nyklassisk stil. Bruket har haft verksamhet sedan 400 år tillbaka. Här finns bl a tre kvarnar med 14 par stenar, tröskverk samt inte minst närheten till Väneren där Fröding skapar hamnkapacitet.

1810 beslutas att bygga Göta Kanal – Sveriges största infrastrukturbygge – vilken blev klar 1832. Kostnaden 9 miljoner motsvarar i 2005 års penningvärde 13,5 miljarder. Regelbundna turer börjar nu gå till Stockholm, Göteborg och Gävle.

1835 bildas ett konsortium för inköp av ångbåten Olof Trätälja, vilken är byggd som en kataran för att klara grundförhållandena i Klarälven. Den har totalt 18 hästkrafter och dras med skovelhjul. Jan Fröding äger 3/8 av fartyget.

Pråmkanalen i Karlstad är färdig 1838 och används för att transportera varor mellan Klarälven och Karlstads nya hamn som tas i drift samma år.

1848 kallar landshövding Oldevik till ett möte för att förbättra godsflödet från Fryksta till nedre Lyckan. Resultatet blir att man bygger Fryksta Klara Älvs järnväg och fr o m 1855 används lokomotiv, tidigare hästar.

Jan Fröding bildar ett handelshus för handel med trävaror, järn och spannmål.

Jan Fröding väljs 1847 till riksdagsman trots att han ej ställt upp i valet. Tackar nej.

1821 föds Oskar Fredrik Ahlmark i Filipstad. Han söker burskap i Karlstad och köper Jan Frödings verksamhet 1853 avseende specerihandeln.

KARLSTAD IWC
Distrikt 234
Sweden

Månadsbrev nr 11
Verksamhetsåret 2016/17
Karlstad 2017-04-04

1852 köper Jan Fröding Gunneruds bruk norr om Karlstad. Bruket har privilegium att producera 500 skeppund stångjäm. På Gunnerud finns även ett manufakturverk som har en hammare för att tillverka knippstål samt två stycken hammare för att tillverka spik. Utöver bruket ingår sju gårdar samt Jäverön i köpet.

Jan Fröding gifter sig 1820 med Gustava född Branzell och de får sju barn. Han är en av Värmlands rikaste män med en förmögenhet på 775.000 kr motsvarande ca 45 miljoner kr idag.

Birgitta tackar Magnus Karlander och överlämnar en rosa ros.

Nästa möte

Programmet för nästa månadsmöte den 9 maj blir en vårutflykt med veteranbussen till Sliperiet i Borgvik.

Birgitta meddelar att behållningen från förra månadsmötet, 1020 kr, går till Alla Kvinnors Hus i Karlstad.

Birgitta tackar för i kväll och avslutar mötet.

Karlstad den 12 april 2017

Kerstin Sundelin
Sekreterare